

Tal, hållit vid högtidligheten i
Åbo, den 3 april 1791. =Anon.=
Åbo, tryckt...

Lindebäck, Jacob,

1700-1829 81 Cg Br. 1791

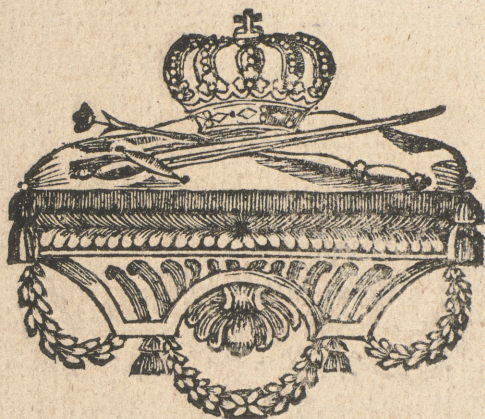
LINDBÄCK, J.

TAL,

Hållit vid Högtydigheten

i Åbo,

Den 3 April 1791.

ÅBO,

Tryckt i FRENCKELLSKA Boktryckeriet.

Jant. af foren. o. säkerhets-aktens antagande

Vitt. D.
Hist.
(P. 17)
1700° - 1829
1791

1847

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

1847

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten mark or signature.

Så ofstridigt det är, och af alla tiders håfder bestyrckt, at en Rikskroppps lif och hålsa genom invårtas oordningar, brister eller öfvervåld lika lätt kan kastas uti åfventyr, som vår bräckligheten underkastade Jordiska hydda; lika så påtageligt är det ock, at ifrån olyckor råddade Samhällen, stå i lika och fast mycket större förbindelse hos stora Regenter, än tilfrisknade menniskor hos kunnige och ömfinte läkare. Den i mennisko-Naturen inplantade ömheten för egen välfärd och sjelfbestånd måste ju nödvändigt sträcka sig til hela Samhällen, och det hela kan således likalitet som des minsta delar med liknögdhet och bekymmerslöshet öfverlämna sig uti farornas och plågornas sköte. Nej!
man

man längtar efter hjälp, om ej förr få i nödens timma; man emottager med förtröstansfullaste armar den mennisko - vännen, som har både vilja och förstånd at afböja eller mildra det onda; man fattar den oryggeliga förefäts, at utan motvilja och ensidighet til pricka efterkomma des väl öfverlagda föreskrifter; och då hålfan är återvunnen, blifver ingen belöning för Vålgöraren mera tilfredsställande, än ett af tacksamhets känslor upvärmte hjerta: Men! hvem vågar derföre vid alla tilfällen ställa Beskyddarens förtjenst och den räddades årkännsambhet på en laggran och med quicka slag afgörande vågbalck?

Uti hvilken undergifna finnes och hjertas författning måtte du då icke befinna dig, O! mitt ålskade Fädernesland. Hafva icke oroliga anläggningar, ömsom innom Sambållet tid efter annan hotat at skaka de heliga grundvalar, uppå hvilka Rikets hålsa, styrcka och lyckfalighet fota sig, jag menar medborgerlig enighet och
un-

underfätelig vördnad för Majestätet: öm-
fom, svårast uti Östern, antåndt en krigs-
läga, som blott derföre, at förrådiska lun-
gor den samma underblåst, icke utan mö-
da kunnat slåckas. Likväl hafver, genom
din Konungs outtrötteliga och af den sto-
ra Allmachten välsignade bemödanden, Ri-
ket blifvit frälst ifrån dessa dubbla olyc-
kor; stillhet och lugn har både inom och
utom gränforne blifvit återståldt; Svenska
Spiran och Baneret har vunnit et det
måst beundransvärda anseende bland Eu-
ropas krönte Hufvuden; och hvi skulle
du då icke fortfara, at alt framgent be-
gagna dig af denna din ypperliga Beskyd-
dares hålfosamma råd, för at repa nya
krafter och en stadgad välmåga? Måtte
dessa talande bevis på Regentens ömma-
fte hjertelag för sine Underfätare, detta
vittnesbörd på des Majestätiske kunskaper
och dygder, blifva och beständigt förblif-
va en ypperlig upmuntran för redelige
Medborgare, at i tackfamma hjertan in-
planta kärlek och vördnad för Majestä-

tet, at bemanna sina bröst emot förföriska illfunder, och at vid almånna glädiefester fira minnet af den milde GUSTAFS Riksvårdande författningar!

Vi hafve, mine Åhörare, i dag med glädje omfattat den anledning til frögdebetygelse, som åminnelsen af samma dag för 2:ne år sedan gifver Svea Rikes Inbyggare, på hvilken vår Allernådigste Konung uppå ett almänt Riksmöte, i samråd med församlade Ständer, antog och fastställte en tillägning til des förut stadfästade Regerings-form, som under namn af Förenings och Säkerhets Act, nu mera utgör en vigtig Artikel af vår Fundamentals Lag; en författning, den där uti Rikets tideböcker med så mycket större skäl intager et ganska märckeligt rum, som den samma i en lycklig stund gaf en om Fäderneslandets råddning sorgfällig och fridålskande Regent medel uti händerne, at försäkra sig om rättigheten at beskydda rike sino, at stadga enighet och jämka förmåner emellan Medborgare, at med eftertryk

tertryck tvinga en öfverlägsen fiende til en för Riket gagnelig och hederlig fred, och at sålunda uprätthålla Rikets urgamla åra och anseende bland Europeiska Stater.

Om icke eder egen uplysning och kânnedom af detta Ministeriela måster-stycke i hela des sammanhang uti edra hjärtan uplifvade de innerligaste glädje och vördnads rörelser öfver Monarkens Landsfaderliga huldheth; hvad vårckade då upmaningar af en talare utan de lyckeliga snillegåfvor och konstens prydligheter, med hvilcka et så högt och viktigt ämne borde förestållas. Det är mitt hjärtas förkjusning och några med mig lika obrottflikt tänckande vånners bud och upmuntran, som gjort mig i denna grad förgåten af min oskicklighet; och om de fågor, hvarmed jag utbeder mig at inför eder få affkildra och til minnes föra anledningen och fölgherne af denna märckvärdiga Act, synas Eder alt för svaga,

få förlåten den som dock talar af renaste öfvertygelse.

Det är Medborgare värdigt at känna både sin olycka och lycka; mig således ock tilståndigt, at med korrta drag teckna den tvetydiga Rikets belågenhet, som utgjorde driffjådern til Sårkerhets Acten. En af Pettersburgska Cabinettet antagen och troget nyttjad Stats Maxime, at befåsta sin magt genom beredande af granarnes vanmagt, och des uti sednare åren ovanligen tiltagande vårkfåmhet, fatte Svea Konung år 1788 i nödvåndighet, at med hårsmagt Sjelf til lands, och Hafs-Hjerten Hertig CARL til sjós, rycka fram til Rikets östra grånts, för at med Svenskmanna tapperhet, offentligenten förstöra en grundritning til Sveriges olycka, som hemligen var gord: och det på en tid, då Ryska Hofvet ånnu icke var i tilfålle at i vårcket stålla någon refning, likmåtigt plan-Chartorne. At således Rikets framtida sårkerhet fordrade detta skyndsamma förvars-

fvarssteg, derom kunde hos ingen annan tvifvelsmål upkomma, än den som anten ömmade en så ofredlig anläggnings missöde, eller ock önskade deltaga i en, kan hånda bullersam öfverläggning om detta Riksvårdande företag. Sådant oagtadt yppar sig til allmän förundran den ryktbara och vågsamma sammanfattningen af missnögde och motvillige hufvuden, hvilkas affikt at freda Ryska grånseorterne, för detta året så mycket mera vans, som nya ovåder upstego i Väster, til hvilkas stilandande den af faror så ofta omgifne men ån aldrig förskräckte GUSTAF oförtöfvadt haftade, nögd, at åt sin rådige och til Hjelt-bragder födde Broder Hertig CARL få lämna högsta befålet, öfver sina kåckamen af dessa så aldeles oförväntade handelser håpna och nedslagna Trupper. At den höga Försynen vakade öfver sin Smordas och des Rikes rättmätiga sak, utviste nogsam utgången af alla dessa oredor. Bundsförvanter tåflade med hvarannan, at understödja Konungens snabba och kraf-

tiga försvars anstalter; hvaraf hände at den Danska Håren snart nog nödgades med oförrättade årender draga sig tillbaka innom egen gräns, under det den Ryska vanmagten, Svenska förvirringen och annalckande vintern afbröt alla fiendteligheter uti Finland. Nu var tiden inne at inför hela Europas ögon ådagalägga, at visserligen icke någon hemlig anmodan af Svenska Folket, hvilkas talan man likväl vågade sig antaga och förebåra, utan blott en egen driftig fintlighet af okände affickter, utgjorde driffjädern til detta misfölyckade vågspel. Konungen sammankallade derföre, i början af år 1789 Rikets högloflige Ständer, icke utan tilförsikt til deras alltid betygade trohet och tilgifvenhet, och hade deraf den önskade tilfredsställelsen, at finna större delen af sina Underfåtares hjärtan upeldade af nit för det almånna Bästa och des Högge Beskyddare, samt upretade af händelsernas ofog; ehuru det ej kunde undvikas, at den gamla nu åter upvagnade Partie-andan gjorde sina yttersta försök, (O!

at

at de vore de sidsta) at efter en lång dvala återhåmpta sig, til uppenbaraste bevis derpå, at oenighets frön voro utfädde och groende i Staten, dem Konungens skarp-synta öga förutslåg, och således med full anledning befarade, då det beslut fattades at angripa fäningsmannen, innan anstalter å des sida hunno vidtagas at inbårga grödan. Man insåg snart nödvändigheten at fortsätta ett Krig, så til utgången vidt utseende och kostsam det ån kunde synas, dels för at aftvä de stridbara Svenska vapnen den skymf dem var tilfogad, dels ock för at eftertryckeligen afflå, en af sina anslags framgång öfvermodig blefven fiendes låga förliknings anbud, och anskaffa en för Riket nyttig och årofull fred; men man fant ock lika lätt, at, utom medlens anskaffande til kostnadernas bestridande, ingen förberedelse til vinnande af des så höga ändamål blef mera angelågen ån den, at med nya fjättrar belägga all verk-sam oenighet, och stadga et invårtens lugn i Staten, til varagtig grundval för Rikets

styr-

styrcka. Det var derföre, som Konungen, den store Måftaren til 1772 års verldskunnoga Revolution, var föranlåten at föreflå, och des trogne Ständer med djupaste vördnad til en evärdelig lag antaga den Act, hvars minne vi i dag, med underdånigaste känflor af tilgifvenhet för Rikets Skydsängel, fire och uphöje.

Men om detta Monarchens och Ständernas märkvärdiga steg å ena sidan var, i anseende til Fäderneslandets hela ställning högförnödvändig, så vitna ock å andra sidan fölgerne deraf, at det varit för Riket nyttigt, och svarande mot de höga ändamål, som dermed ååsyftades. Är icke det en updagad utsickt för landets barn i framtiden och huru mycken magt ligger icke derpå, at Majeståtets helgade rättigheter åro skyddade för enskildtas Regerings-sjuka, at Landets försvar bevakas af den ensamt, som ensam år i tilfalle at underrätta sig om andra Staters Politiska tillstånd och hemliga interessén, at Rikets
vig.

vigtiga åmbeten updragas sådane Tjenstemån som med skickelighet förena en bepröfvad tillgifvenhet för Regenten, at närande Lemmar i Samhället njuta kraftigaste upmuntran och beskydd, och at underfåtare af alla stånd och vilckor få i stillhet dyrcka en Gud och lyda en Konung utan klander och förtryck. Och jag må billigt fråga, om någon vinning för Riket kan förliknas med den dyrbara skänck, som vi af Regentens milda hand, uti Augusti månad af följande året, med innerligaste glädje rörelser emottogo, jag menar Freden med Ryssland, hvars aflutande til Rikets både heder och nytta, Konungen, i stöd af denna Förenings och Sårkerhets Act, utan Ståndernas hörande och dermed förknippad tidsutdrågt, af hvilken fienden til repande af nya krafter kunnat sig begagna, nu visligen afpassade straxt efter det den trotsiga Ryska skårgårds-Flottan, af Svea Konung i spetsen för sin behjertade Sjömagt, lidit et det största nederlag, som Tideböckerne kunna upnåmna. Men

Men jag afbryter med nöje mitt korta och ofullständiga Tal, vid det jag nämner om Freden: denna ljufva frukt af vår outtröttelige GUSTAFS ståndaktiga och genom Säkerhets Acten fredade hjeltemod, och stora både Stats och Krigskloket, under förmodan at en och hvar af Eder måtte hafva lärt, at af frugten känna och värdera trådet; och min hänryckning öfver vårt för denne dag valda glädje ämnes vigt, gör mig dristig nog at offentligen betyga at vid detta tilfälle ingen annan torde vara känslolös och kall än den som anten förhårdat sitt hjärta emot vördnad och kärlek til Majestätet, eller ock af orätt begrep om händelser, nekar sig den oskattbara tilfredsställelsen, at sätta sig öfver obehöriga misnöjen. Bör jag då icke skatta mig lyckelig, at uti et så talrikt famnantråde hafva blifvit hörd af känslofulle Åhörare, då Edra glättiga anleten utmärka, at ämnets höga värde väckt hos eder den upmärksamhet, som mina okonstlade uttryck icke kunnat förtjena?

Fram-

Framför alt intages jag af förtjusning
 deröfver, at Eder angenåma närvarelse,
 vördnadsvärda och med behagligheter ut-
 smyckade Kön, gifvit vår högtidlighet den-
 na Lyster, värdig dagen, värdig eder sjelf-
 va. Eder har varit förbehållit, at under
 Krigets fortgång med et lysande och fäll-
 synt efterdömme af frikostighet, upmun-
 tra Nationen til beredvillighet at bisprin-
 ga en Konung, som blottstält sitt eget dyra
 lif för så många faror, endast för at fräl-
 sa sitt Rike; eder har den nåd vederfarits,
 at offentligen blifva försåkrade om det
 synnerliga välbehag, hvarmed Monarken
 uti utföktaste ordalag förklarar sig hafva an-
 sedt denna eder vackra gårning; eder åg-
 nar det ock derföre, at efter erhållen å-
 rofull fred, samfält med oss hembåra vår
GUSTAF det lof han förtjent, och prisa
 den lag, som befordrat des visa affickter.
 Låtom oss alla af dessa känslor uplifvade
 öfverlämna oss åt glådien; vare den o-
 tvungen och oskrymtad, och vike fierran
 ifrån

ifrån oss den svaghet, at tillåta Tidskiften, råddhoga eller hvad omständighet som hållt, förändra hos oss redeliga tänkesätt och böjelser för Majestätet!!!

Skydda vårt Fosterland och Konungahus, Du verldars Uphofsman och Rikens Uprätthållare! Befäst den Thron, som prydes af Din med så mycken vishet och mildhet utrustade Smorda, Du högste Domare bland Gudarne på jordene! Bemannade de tilgifna, böj vrånglinter och tilträttför förförde bröders hjärtan til den samfunds dygd Du sjelf så strängt påbudt, Du mågtige hjärtans Beherrskare! Du Gud! som af et dygdigt och enigt folk vill dyrckas och tilbedjas.

Inches

1

2

3

4

5

6

7

8

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

